

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURASI
HUZURIDAGI IQTISODIY JINOYATLARGA QARSHI
KURASHISH DEPARTAMENT

“RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA IQTISODIY
XAVFSIZLIKNI TA’MINLASH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR

MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI TO‘PLAMI

FUQAROLAR PLASTIK KARTALARI KIBRXAVFSIZLIGINI TA’MINLASH
TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH” (MY CARD MOBIL ILOVASI)

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT

Ilmiy elektron jurnal

*Elektron nashr. 329 sahifa.
2026-yil, fevral.*

Bosh muharrir:

Mo'minov Baxodir Boltaevich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Nasimov Rashid

Muharrir:

Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Musahhih:

Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Dizayner:

Egamberdiyev Elyor

Tahrir hay'ati:

1. Mo'minov Bahodir (hay'at raisi)	12. Xamza Eshankulov (O'zbekiston)
2. Rashid Nasimov (hay'at raisi o'rinbosari)	13. Iles Xujayarov (O'zbekiston)
3. Marat Raxmatullayev (O'zbekiston)	14. Mexriddin Raximov (O'zbekiston)
4. Muxammadjon Musaev (O'zbekiston)	15. Murodjon Sultanov (O'zbekiston)
5. O'tkir Xamdamov (O'zbekiston)	16. Bekmurodov Ulug'bek (O'zbekiston)
6. Ali Xikmet (AQSh)	17. Alisher Qobilov (O'zbekiston)
7. Dmitriy Rodionov (Rossiya)	18. Iroda Abdullaeva (O'zbekiston)
8. Dilnoza Muhammadieva (O'zbekiston)	19. Burova Ekaterina (Rossiya)
9. Gayrat Ishanxodjaev (O'zbekiston)	20. Xodiyeva Gulmira (O'zbekiston)
10. Nodir Rahimov (O'zbekiston)	21. Sultonboyeva Munira (O'zbekiston)
11. Akmal Abdusalomov (J. Koreya)	

Jamoatchilik kengashi:

1. Gul Tokdemir (Turkiya)	8. Olga Dzyabenko (Ispaniya)
2. Umid Axmedov (Daniya)	9. Stefani Estlund (Lyuksemburg)
3. Marko Porta (Italiya)	10. Sanjar Iskandavor (O'zbekiston)
4. Xristo Beloev (Bolgariya)	11. Aydos Sarsembayev (Qirg'iziston)
5. Muxriddin Muhitdinov (J.Koreya)	12. Svetomir Vasilev (Bolgariya)
6. Boshtyan Brumen (Sloveniya)	13. Pap Solt (Vengriya)
7. Bibigul Koshoeva (Qirg'iziston)	

MUNDARIJA

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MOLIYA SOHASINING INNOVATSION RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	7
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, Mamadyarovna Go'zal Norboyevna	
MOLIYAVIY INKLYUZIYA VOSITALARI ORQALI CHEKKA HUDUDLARDA IQTISODIY FAOLLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI.....	13
Eshov Mansur Po'latovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURA HUZURIDAGI IQTISODIY JINOYATLARGA QARSHI KURASHISH DEPARTAMENTI FAOLIYATI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI O'RNI.....	20
Babadjanov Atxam Axmadjanovich	
ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ.....	26
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA BOJXONA XIZMATINING FISKAL FAOLIYATIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI. 32	
Farxodov Farrux Furqatovich, Toshpo'lotova E'zoza Latifjonovna	
SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI QISQARTIRISH YO'LLARI	38
Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA BOJXONA TO'LOVLARINI UNDIRISHNI RAQAMLASHTIRISHNING AYRIM MASALALARI	43
Pardayev To'liqin Nasirovich	
QARZ MUNOSABATLARINI RAQAMLASHTIRISH: IQTISODIY VA HUQUQIY MUNOSABATLARDAGI AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	47
Quramboev Jamshid Rashid o'g'li	
EVALUATING THE EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS IN UZBEKISTAN USING A MULTIPLE LINEAR REGRESSION MODEL.....	50
Rakhimberdiev Kuvonchbek Bakhtiyorovich	
TASHQI SAVDO OPERATSIYALARIDA DEBITOR QARZDORLIKLARNI BOSHQARISHNING RAQAMLI MODEL VA RISK- MONITORING TIZIMI	56
Tashmuxeimedov Dilmurod Mirabzalovich	
WAYS TO REDUCE THE RISK OF DIGITAL ATTACKS IN BANKING AND GOVERNMENT FINANCIAL SYSTEMS.....	62
M.N. Umarova	
MOLIYALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH KICHIK BIZNES IQTISODIY XAVFSIZLIGINI MUSTAHKAMLASH OMILI SIFATIDA.....	69
Abduxakimov Eldor Djaloliddinovich	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESDA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY MASALALARI.....	76
Aliyev Yashnarjon Egamberdiyevich	
MAHALLIY GILAM ISHLAB CHIQUVCHI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKDA TAHDIDLARNI KAMAYTIRISH YO'LLARI.....	81
Arziyeva Sevinch Shomurot qizi	
TASHQI SAVDODA XATARLARNI KAMAYTIRISHDA SAVDONI MOLIYALASHTIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANISH.....	85
Babadjanov Shuhrat Atxamovich	
KORXONALAR IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING KONTSEPTUAL VA METODOLOGIK ASOSLARI.....	92
Jamoliddinov Jobirbek Bohodir o'g'li	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING METODOLOGIK JIHATLARI.....	97
Karimov Alibek Valiyevich	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA ISHLAB CHIQUVCHI OMILLARI NOMUTANOSIBLIGINING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH VA UNI BARTARAF ETISH MEXANIZMI.....	102
Kaypnazarova Gulshad Xojamuratovna	
КРИТЕРИИ ОЦЕНКИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В МАЛОМ БИЗНЕСЕ С ПОМОЩЬЮ SWOT-АНАЛИЗА.....	108
Набиев Бехзод Шавкатович	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESNING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH HAMDA QO'LLAB-QUVVATLASHNING ILMIY-AMALIY JIHATLARI.....	114
Tashmuxeimedova Yayra Atxamovna, Teshayev Sayimbek	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNI MOLIYALASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	120
Toxirova Mushtariybegim Yashnarjon qizi	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA MOLIYAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH STRATEGIYASI	124

Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Umarova Nargiza Xoldarovna

РАЗРАБОТКА ЭФФЕКТИВНОЙ СТРАТЕГИИ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ТЕКСТИЛЬНОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ..... 134

Турсунов Бобир Ортикмирзаевич

KIMYO SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH
SAMARADORLIGINI OSHIRISH 141

Tursunxo’jayev Sardor Jamoliddin o’g’li

MAMLUKAT QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARI MOLIVAVIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLARNING
EKONOMETRIK TAHLILI 147

Umarova Nargiza Xoldarovna

YENGIL SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI..... 154

Sadriddinova Nigora

RAQAMLI MOLIVAVIY INKLYUZIYA VOSITALARI ORQALI TUMANLAR O’RTASIDAGI IJTIMOYIY FARQNI KAMAYTIRISH MODELI....
162

Xakimov Ziyodulla Ahmadovich, Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o’g’li

O’ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O’RNI 170

Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o’g’li

YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH: O’ZBEKISTON
BOJXONA ORGANLARI TAJRIBASI 176

Makamov Z.X., Soatov S.S.

RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI XALQARO SAVDODA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA’MINLASH MUAMMOLARI VA ULARNI
BARTARAF ETISH MEKANIZMLARI..... 182

Muxtorov Boburmizro Bahodir o’g’li

RAQAMLI TO’LOV TIZIMLARI VA ELEKTRON HISOB-KITOBLARNING YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI KAMAYTIRISH
MEKANIZMLARI..... 188

Norsafarov Bunyodshoh Muhiddinzoda

PROSPECTIVE INDICATORS FOR MANAGING THE LEGALIZATION OF THE INFORMAL SECTOR AND INFORMAL EMPLOYMENT
IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN 192

Qoraboyev Nuriddin Pardaboy o’g’li

YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN AHOLIGA KO’RSATILAYOTGAN BANK
XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING RAQAMLI YO’NALISHLARI..... 196

To’patillayeva Gulnoza Sirojiddin qizi

BIG DATA TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA SOLIQ RISKLARINI ANIQLASH VA YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISH
IMKONIYATLARI..... 201

Yakubova Nargiza Tursunbayevna, Maxmudov Jasurbek Ulug’bek o’g’li

SOLIQLAR YOKI BOSHQA MAJBURIY TO’LOVLARNI TO’LASHDAN BO’YIN TOVLASH JINOYATI VA UNING MAMLUKAT
IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIRI..... 208

Axmedov Zafar Bozorboyevich

DAVLATLARNING IQTISODIY JINOYATCHILIKKA QARSHI KURASHDAGI XALQARO HAMKORLIGI: XALQARO TASHKILOTLAR,
FATF STANDARTLARI VA AMALIY MEKANIZMLAR..... 213

Tashmuxeamedova Yayra Atxamovna

IQTISODIY JINOYATLARNI ANIQLASH VA ULARGA QARSHI KURASHISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYALARNING O’RNI ..221

Faxridinov Zafarjon Faxridin o’g’li, Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Tashmuxeamedova Yayra Atxamovna

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI 226

Azlarova Mushtariybegim Abror qizi

RAQAMLI TO’LOV TIZIMLARI XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA DAVLAT INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARINING ROLI..... 232

Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Azlarova Aziza Axrorovna

MOLIVAVIY SAVODXONLIK TUSHUNCHASI VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O’RNI..... 238

Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi, Sattorova Nasiba G’anijon qizi

AHOLI MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH BO’YICHA XORIJIY ILMIY YONDASHUVLAR
TAHLILI 244

Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Muzaffarova Dilbar Mamalatif qizi

MAHALLIY OLIMLAR TADQIQOTLARIDA MOLIVAVIY SAVODXONLIK VA BANK XIZMATLARI MASALALARI 251

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi

BANK PLASTIK KARTALARI VA SHAXSIY HISOB RAQAMLARINI NAZORAT QILISH TIZIMINING
NAZARIY ASOSLARI..... 258

Azlarova Aziza Axrorovna, Sattorova Nasiba G’anijon qizi

AUTENTIFIKATSIYA SXEMALARINI TAHLIL QILISH VA ULARNING AFZALLIKLARI HAMDA KAMCHILIKLARI..... 265

Ahmedova Nilufar Shukratovna, Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna PLASTIK KARTALAR XAVFSIZLIGIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI MAVJUD KIBRXAVFSIZLIK TAHDIDLARI TAHLILI	272
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi ILG'OR XORIJIY MAMLAKATLARDA PLASTIK KARTALAR VA RAQAMLI TO'LOVLAR XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH TAJRIBALARI: FINTECH PLATFORMALARINING QIYOSIY TAHLILI VA MYCARD MOBIL ILOVASINI TAKOMILLASHTIRISH BO'YICHA TAVSIYALAR	278
Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Mashrapova Sabina Turobjonovna AHOLI MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA IJTIMOY TARMOQLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA INDIKATORLARI	285
Eshpulatova Muazzam Barnoyevna AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI	292
Eshpulatova Muazzam Barnoyevna МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОЦЕНКИ ЦИФРОВОЙ ЗРЕЛОСТИ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ	298
Назарова Гулчебра Нурмухамбетовна ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ЦИФРОВОЙ ЗРЕЛОСТИ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ УЗБЕКИСТАНА.....	305
Назарова Гулчебра Нурмухамбетовна MOLIYAVIY INKLIZIYADA KIBRXAVFSIZLIKNING O'RNI VA UNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: BANK MOBIL ILOVALARI MISOLIDA.....	313
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi MOLIYAVIY XIZMATLARDAN FOYDALANISHDA SOLIQ SAVODXONLIGINING O'RNI	318
Irgashev Anvar Farxodovich RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALTERNATIV KREDIT SKORING TIZIMLARINING AHAMIYATI	322
Lazizbek Ravshanov Baxtiyor o'g'li THE ECONOMIC ESSENCE OF LABOR AND ITS INTERPRETATION IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS	325
Nomozov Ilhomjon Ziyadullah ugli O'ZBEKISTON KORXONALARIDA BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH AMALIYOTINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	328
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi THE ROLE OF RITUALS IN ATTRACTING TOURISTS.....	331
Freshta Qayoumi O'ZBEKISTONDA REKREATIONS TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-AMALIY O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	333
Po'latova Mavluda Sanjar qizi O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA TARMOQLAR KESIMIDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH	336
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARIDAN O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AMALIYOTIDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI VA RIVOJLANISH MUAMMOLARI	340
Valijonov X.A. IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDAGI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGI MASALALARI	344
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich KIMYO SANOATI KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA UNI OSHIRISHNING MAKRO DARAJADAGI TAHLILI	347
Suyarov Shahzod Salim o'g'li INVESTITSIYON MUHITNI SAMARALI BOSHQARISHDA INNOVATSION OMIL TA'SIRCHANLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	350
To'rayev Jasurali To'rayevich SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING IQTISODIY MEXANIZMI: DH-ROI-EM MODEL ASOSIDA	353
Omonov Olim Murodullaevich	

РИСКИ ЛИКВИДНОСТИ ПРИ ОБЕСПЕЧЕНИИ ТРАНСГРАНИЧНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ.....	355
Садыков Азиз Миршарапович	
THE ROLE OF TECHNOLOGY IN RESTAURANTS AND ENHANCING OFFERINGS FOR TOURISTS.....	358
Freshta Qayoumi	
INVESTITSIYA FAOLLIQI MINTAQAVIY IQTISODIY XAVFSIZLIK OMILI SIFATIDA	360
Islamov Anvar Ashirqulovi	
ASSESSING DIGITAL MATURITY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: AN INTEGRATED FRAMEWORK APPROACH	363
Berdiyev Temurbek Makhmudullo ugli	
SANOAT TARMOG'INI IQTISODIY RIVOJLANTIRISH VA UNDAN SAMARALI FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	363
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
CHANGES IN TEXTILE INDUSTRY OUTPUT AND THE FACTORS INFLUENCING IT	367
Xushvaqtov Shuhrat Abduraufovich	
TIJORAT BANKLARI MOLIVAVIY HISOBOTI AUDITINING NAZARIYMETODOLOGIK ASOSLARI	371
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARI AUDITINING HUQUQIY-ME'YORIY ASOSLARI VA HOZIRGI HOLATI.....	373
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li	
KAM XARAJATLI TASHUVCHILAR MODELINING MOHIYATI	376
Suyunov Alisher	
O'ZBEKISTONDA EKOLOGIK MEHMONXONALAR FAOLIYATINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA HORIJYIY TAJRIBANI QO'LLANILISHI.....	379
Abidova Dilfuza Igamberdievna	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ В ТУРИЗМЕ КАК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦИИ СПРОСА И ПРЕДЛОЖЕНИЯ.....	382
Абидова Дилфуза Игамбердиевна	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH.....	385
M. M. Abdurahmanova	
ERKIN IQTISODIY ZONA ISHTIROKCHILARIGA BERILGAN SOLIQ IMTIYOZLARI	389
Davlayev G'olib Ashurovich	
KIMYO SANOATI KORXONALARIDA YASHIL TRANSFORMATSIYA VA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHNING ILMIY-AMALIY JIHATLARI	392
Xaydarova Kamola Axinjanovna	
ERKIN IQTISODIY ZONALARDA FAOLIYAT YURITUVCHI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI ZAMONAVIY INFRATUZILMA BILAN TA'MINLASHNING HUQUQIY VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	395
Davlayev G'olib Ashurovich	
O'ZBEKISTONDA QURILISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI VA INSTITUTIONAL ISLOHOTLAR	398
Asadova Maftuna Sa'dullayevna	
YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIVALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	401
Xolikov S.X.	
YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIVALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	404
S.X. Xolikov	
DAROMADLAR VA XARAJATLARNI BOSHQARISH KONSEPSIYALARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR.....	408
Aymuxammedova Amina Kakajanovna	
QISHLOQ XO'JALIGI AGROTEKNOLOGIYALARINI MOLIVALASHTIRISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	411
Jolibekov Vladimir Baxtiyarovich	

TOWARDS A GREEN ECONOMY IN UZBEKISTAN: REGIONAL DEVELOPMENT AND ENVIRONMENTAL CHALLENGES	413
Khakimdjanova Surayyo Khabibullayevna	
TOWARD RESPONSIBLE HYDROCARBON DEVELOPMENT: SUSTAINABILITY AND ENVIRONMENTAL ACCOUNTABILITY.....	417
Kudratkhodjaeva Ziyoda Kamol kizi	
MINTAQAVIY IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING INSTITUTIONAL MECHANISMS	420
Islamov Anvar Ashirqulovich	
O'ZBEKISTON SANOAT TARMOG'INING HOZIRGI HOLATI VA IQTISODIY KO'RSATKICHLARI DINAMIKASI.....	423
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING ONLAYN XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING XALQARO TAJRIBASI	427
Jumaniyozova M. Y.	
HAVO TRANSPORTIDA YUK TASHISH BOZORIDA KICHIK TADBIRKORLIKNING TASHKILIY-HUQUQIY SHAKLLARI: GSA/ GSSA AGENTLIK HAMDA EKSPEDITORLIK MODELLARI TAHLILI	430
Anvarova Dilfuza Abdusattor qizi	
RAQAMLI PLATFORMALAR VA IJTIMOY MEDIA TARMOQLARINING TURIZM SOHASIDA ISTE'MOLCHI XATTIHARAKATLARIGA TA'SIR MECHANISMS	435
Jumayev Bobomurod Nurmaxmat o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ELEKTRON XIZMATLARNING ISTIQBOLLARI VA TAHLILI	438
Otaboyev Nodirbek Oybek o'g'li	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA EKOLOGIK AKTIVLAR VA INVESTITSİYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	441
Mirzaev Komiljon Abdullajonovich	
BIOLOGIK AKTIVLARNI HAQQONIY QIYMATDA BAHOLASHNING KO'P OMILLI MODEL VA ULARNI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISH MASALALARI	444
Axmetova S. S.	
YASHIRIN IQTISODIYOTNING VUJUDGA KELISH OMILLARI VA SABABLARINING NAZARIY ASOSLARI.....	448
Raxmonov Azizjon Sadullayevich	
BOJXONA IMTIYOZLARI SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARIVA XALQARO TAJRIBASI.....	455
Latipov Jahongir Shavkatovich	
QURILISH SANOATI KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARINING TARKIBI VA ULARGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	459
Asadova Maftuna Sa'dullayevna	
MARKAZIY OSIYO MAMLAKATLARI IQTISODIY TIZIMLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING DINAMIKASI VA USTUVOR YO'NALISHLARI	463
Karimov Odiljon Boqiyevich	
SOLIQ NAZORATINI TRANSFORMATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	466
Donaboyev Dostonbek Xusan o'g'li	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISHNING STRATEGIK TENDENSIYALARI	468
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna	
TIJORAT BANKLARIDA DEPOZIT SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHNING KONSEPTUAL YONDASHUVLARI	471
Abduganiyev Shoxruxbek Shavkatbek o'g'li	

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XUSUSIY TIBBIYOT TASHKILOTLARIDA XARAJATLAR BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA’MINLASH	476
Primkulova Zilola Abrorovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLAR XARAJATLARINING BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI MUSTAHKAMLASH.....	480
Shamsikulova Moxina bonu Furkatovna	
MIGRATSIYA JARAYONLARINI BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	483
Yoqubjon Toxirov	
FORSAYT TEXNOLOGIYASI ORQALI TA’LIM MUASSASASI RAHBAR XODIMLARINING MA’NAVIY QIYOFASINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	487
Nuriyeva Umida Buribayevna	
PROJECT-BASED ORGANIZATIONS UCHUN KOMPETENSIYAGA ASOSLANGAN KADRLAR SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH	491
Qarshiboyev Jasur Fazliddin o’g’li	
SUG’URTA SHARTNOMASINING HAYOTIY SIKLI BO’YICHA XARAJATLARNI GURUHLASH MASALALARI	494
Murodov Habibullo Qodir o’g’li	
TIJORAT BANKLARI RESURSLARI TARKIBIDA AHOLI OMONATLARI ULUSHINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI.....	498
Melikov Otabek Maxmadaminovich	
“MUVAFFAQIYATLI HARAKATLAR” (SUCCESSFUL EFFORTS) USULI ASOSIDA GEOLOGIYAQIDIRUV XARAJATLARINI KAPITALLASHTIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	500
Rizayev Nurbek Qodirovich	
Izbasarov Bahodir Ergashevich	

“MUVAFFAQIYATLI HARAKATLAR” (SUCCESSFUL EFFORTS) USULI ASOSIDA GEOLOGIYA-QIDIRUV XARAJATLARINI KAPITALLASHTIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH

Rizayev Nurbek Qodirovich

Iqtisod fanlari doktori (DSc), professor

Izbasarov Bahodir Ergashevich

Mustaqil tadqiqotchi, Toshkent Kimyo xalqaro universiteti

E-mail: izbasarovbahodir71@gmail.com

ORCID: 0009-0006-0174-8995

Annotatsiya. Mazkur tezisdagi “Muvaffaqiyatli harakatlar” (Successful Efforts) usuli asosida geologiya-qidiruv xarajatlarini kapitallashtirish mexanizmini takomillashtirish masalalari tadqiq etilgan. Geologiya-qidiruv ishlariga sarflanadigan xarajatlarning iqtisodiy mazmuni, ularni aktiv sifatida tan olish hamda hisobot davri xarajatlari sifatida aks ettirish mezonlari tahlil qilingan. Tadqiqot jarayonida geologiya-qidiruv xarajatlarini hisobga olishning xalqaro amaliyotda qoʻllaniladigan “Full Cost” va “Successful Efforts” usullari oʻrganilib, ularning oʻziga xos xususiyatlari baholangan. Shuningdek, MHXS (IFRS) 6 “Foydali qazilmalarni qidirish va baholash” standarti talablari asosida qidiruv aktivlarini tan olish, baholash hamda ularning qadrsizlanishini aniqlash masalalari koʻrib chiqilgan. Tadqiqot natijasida geologiya-qidiruv xarajatlarini iqtisodiy samaradorlik mezonlari asosida kapitallashtirish, analitik hisobni takomillashtirish va moliyaviy hisobot axborotlarining ishonchliligini oshirishga qaratilgan ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit soʻzlar: geologiya-qidiruv ishlari, qidiruv xarajatlari, kapitallashtirish, Successful Efforts, Full Cost, IFRS 6, qidiruv aktivlari, buxgalteriya hisobi, moliyaviy hisobot.

Abstract. This thesis examines the improvement of the capitalization mechanism for exploration expenditures based on the Successful Efforts method. It analyzes the economic nature of geological exploration costs, as well as the criteria for recognizing such expenditures as assets or recording them as expenses of the reporting period. The study reviews the internationally recognized Full Cost and Successful Efforts accounting methods for exploration expenditures and evaluates their distinctive characteristics. Furthermore, it discusses the recognition, measurement, and impairment of exploration and evaluation assets in accordance with the requirements of IFRS 6 *Exploration for and Evaluation of Mineral Resources*. Based on the research findings, practical recommendations are proposed to improve the capitalization of geological exploration costs using economic performance criteria, enhance analytical accounting practices, and increase the reliability and transparency of financial reporting information.

Keywords: geological exploration, exploration expenditures, capitalization, Successful Efforts, Full Cost, IFRS 6, exploration and evaluation assets, accounting, financial reporting.

Аннотация. В настоящих тезисах исследуются вопросы совершенствования механизма капитализации затрат на геологоразведочные работы на основе метода «Успешные усилия» (Successful Efforts). Проанализированы экономическая сущность затрат на геологоразведочные работы, критерии их признания в качестве активов и отражения в составе расходов отчетного периода. В ходе исследования изучены применяемые в международной практике методы учета геологоразведочных затрат «Full Cost» и «Successful Efforts», а также дана сравнительная оценка их особенностей. Кроме того, рассмотрены вопросы признания, оценки и определения обесценения разведочных активов в соответствии с требованиями МСФО (IFRS) 6 «Разведка и оценка запасов полезных ископаемых». По результатам исследования разработаны научно-практические предложения, направленные на совершенствование механизма капитализации геологоразведочных затрат на основе критериев экономической эффективности, развитие аналитического учета и повышение достоверности информации финансовой отчетности.

Ключевые слова: геологоразведочные работы, геологоразведочные затраты, капитализация, Successful Efforts, Full Cost, IFRS 6, разведочные активы, бухгалтерский учет, финансовая отчетность.

KIRISH

Mineral-xomashyo resurslari mamlakat iqtisodiyotining barqaror rivojlanishi, sanoat tarmoqlarining xomashyo bilan uzluksiz ta'minlanishi hamda energetik xavfsizlikni mustahkamlashda muhim ahamiyat kasb etadi [5], [9]. Ushbu resurslarni aniqlash va ulardan samarali foydalanish esa geologiya-qidiruv ishlarining natijadorligiga bevosita bog'liq [5]. Biroq geologiya-qidiruv faoliyati yuqori darajadagi noaniqlikka ega bo'lgan investitsion jarayon hisoblanadi. Shu sababli ushbu faoliyatga sarflangan xarajatlarning kelgusida iqtisodiy naf keltirishi har doim ham kafolatlanmaydi.

Hozirgi kunda xalqaro amaliyotda geologiya-qidiruv xarajatlarini hisobga olishda asosan "Full Cost" va "Successful Efforts" usullaridan foydalaniladi [5]. "Successful Efforts" ("Muvaffaqiyatli harakatlar") usuli qidiruv xarajatlarini ularning iqtisodiy natijadorligi asosida tan olishga asoslanadi. Mazkur yondashuv istiqbolli obyektlarga tegishli xarajatlarni kapitallashtirishni, samarasiz qidiruv ishlari bilan bog'liq xarajatlarni esa hisobot davri xarajatlari sifatida e'tirof etishni nazarda tutadi [4], [5].

Geologiya-qidiruv xarajatlarini hisobga olish masalalari MHXS (IFRS) 6 "Foydali qazilmalarni qidirish va baholash" standarti talablari bilan uzviy bog'liq bo'lib, qidiruv va baholash aktivlarini tan olish, baholash hamda ularning qadrsizlanishini aniqlashda aniq uslubiy yondashuvlarni talab etadi [4]. O'zbekistonda geologiya sohasini rivojlantirish va investitsiyalarni jalb etish jarayonlari izchil takomillashib borayotgan bo'lsa-da, qidiruv xarajatlarini kapitallashtirish mezonlarini aniqlashtirish, qidiruv aktivlarini baholash hamda samarasiz obyektlar bo'yicha xarajatlarni hisobdan chiqarish mexanizmlarini yanada takomillashtirish zarurati saqlanib qolmoqda [6], [9].

Shu munosabat bilan "Successful Efforts" usuli asosida geologiya-qidiruv xarajatlarini kapitallashtirish mexanizmini takomillashtirish dolzarb ilmiy-amaliy masalalardan biri hisoblanadi.

Tadqiqotning maqsadi geologiya-qidiruv xarajatlarini iqtisodiy natijadorlik mezonlari asosida tan olish, ularni kapitallashtirish jarayonini takomillashtirish hamda mazkur jarayonni MHXS (IFRS) 6 talablari bilan uyg'unlashtirishga qaratilgan uslubiy yondashuvlarni ishlab chiqishdan iborat [4].

Geologiya-qidiruv xarajatlarini hisobga olish va ularni kapitallashtirish masalalari xalqaro ilmiy adabiyotlarda keng o'rganilgan [8], [5]. Xorijiy tadqiqotlarda asosiy e'tibor qazib chiqarish tarmog'ida xarajatlarni tan olish, ularning kelgusidagi iqtisodiy naf bilan bog'liqligini baholash hamda moliyaviy hisobotda haqqoniy aks ettirish masalalariga qaratilgan. Xususan, qator ilmiy ishlarda "Full Cost" va "Successful Efforts" usullarining nazariy asoslari tahlil qilinib, ularning moliyaviy natijalarga ta'siri baholangan [5].

"Successful Efforts" usuli tarafdorlari mazkur yondashuv qidiruv xarajatlarini ularning iqtisodiy natijadorligi bilan bevosita bog'lash imkonini berishini ta'kidlaydilar [5]. Ushbu usulga muvofiq, faqat istiqbolli deb e'tirof etilgan geologik obyektlarga tegishli xarajatlarni kapitallashtiriladi, bu esa aktivlarning real qiymatini yanada ishonchli aks ettirish imkonini beradi. Aksincha, "Full Cost" usulida barcha qidiruv xarajatlari yagona aktiv tarkibida tan olinishi sababli ayrim holatlarda aktivlar qiymatining ortiqcha baholanishi ehtimoli yuzaga kelishi mumkin.

MHXS (IFRS) 6 "Foydali qazilmalarni qidirish va baholash" standarti bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda qidiruv va baholash xarajatlarini hisobga olishda korxonalarga hisob siyosatini tanlash imkoniyati berilishi qayd etilgan. Shu bilan birga, qidiruv va baholash aktivlarini tan olish, baholash hamda ularning qadrsizlanishini aniqlashda yagona konseptual talablarga rioya etish zarurligi alohida ta'kidlangan [4], [1].

Mazkur manbalar tahlili shuni ko'rsatadiki, xorijiy tadqiqotlarda asosiy e'tibor geologiya-qidiruv xarajatlarini tan olish, kapitallashtirish hamda qidiruv va baholash aktivlarini baholash masalalariga qaratilgan bo'lsa, mahalliy tadqiqotlarda, asosan, MHXSni amaliyotga joriy etish va buxgalteriya hisobi tizimini takomillashtirish yo'nalishlari o'rganilgan [9], [7]. Biroq "Successful Efforts" usuli asosida geologiya-qidiruv xarajatlarini kapitallashtirish mezonlarini milliy amaliyotga moslashtirish hamda analitik hisob tizimini takomillashtirish masalalari yetarli darajada tadqiq etilmagan.

Shu sababli mavjud ilmiy yondashuvlarni tahlil qilish natijasida geologiya-qidiruv xarajatlarini kapitallashtirishda iqtisodiy natijadorlik mezonlarini aniqlash, samarali va samarasiz qidiruv ishlarini o'zaro farqlash hamda MHXS (IFRS) 6 talablari bilan uyg'unlashtirilgan hisob mexanizmini ishlab chiqish dolzarb ilmiy-amaliy vazifa sifatida namoyon bo'ladi.

Geologiya-qidiruv ishlari bilan bog'liq xarajatlarni hisobga olish amaliyoti tahlili shuni ko'rsatadiki, ushbu sohadagi asosiy masalalardan biri xarajatlarni aktiv sifatida tan olish mezonlarining aniq belgilanishi bilan bog'liqdir. Qidiruv jarayonining yuqori darajadagi noaniqligi sababli har bir obyekt bo'yicha amalga oshirilgan xarajatlarni kelgusida bir xil iqtisodiy natija bermaydi. Shu bois geologiya-qidiruv xarajatlarini kapitallashtirishda ularning natijadorligi hamda kelgusida iqtisodiy naf keltirish ehtimolini asosiy mezon sifatida belgilash maqsadga muvofiq.

Xalqaro amaliyotda qo'llaniladigan "Full Cost" va "Successful Efforts" usullarining qiyosiy tahlili shuni ko'rsatadiki, "Full Cost" usuli hisob yuritish jarayonini soddalashtirsa-da, iqtisodiy jihatdan samarasiz qidiruv

ishlari bo'yicha xarajatlarning ham aktivlar tarkibida saqlanib qolish ehtimolini oshiradi [5]. Aksincha, “Successful Efforts” usuli xarajatlarni ularning haqiqiy iqtisodiy mazmuni va natijadorligiga muvofiq aks ettirish imkonini beradi hamda istiqbolli va istiqbolsiz obyektlarni aniq ajratishga asoslanadi [4], [5] (1-jadval).

1-jadval

Geologiya-qidiruv xarajatlarini hisobga olish usullarining qiyosiy tahlili¹

Taqqoslash mezonlari	“Full Cost” usuli	“Successful Efforts” usuli
Asosiy tamoyil	Barcha qidiruv xarajatlarini yagona aktiv sifatida kapitallashtirish.	Faqat kelgusida iqtisodiy naf keltirishi kutilayotgan qidiruv xarajatlarini kapitallashtirish.
Xarajatlarni tan olish mezonlari	Qidiruv ishlarining amalga oshirilganligi asosiy mezon sifatida qabul qilinadi.	Qidiruv natijalarining istiqbolliligi hamda kelgusida iqtisodiy naf olish imkoniyati baholanadi.
Samarasiz qidiruv ishlari xarajatlari	Aktivlar tarkibida saqlanib qolishi mumkin.	Natijasi aniqlangan hisobot davrida xarajat sifatida tan olinadi.
Aktivlar qiymatiga ta'siri	Aktivlar qiymatining ortiqcha baholanish ehtimoli mavjud.	Aktivlarning haqiqiy qiymatini ishonchli aks ettirish imkoniyati yuqori.
Moliyaviy hisobot sifati	Axborotning aniqligi va ishonchligi ma'lum darajada cheklanishi mumkin.	Investorlar va boshqa manfaatdor tomonlar uchun ishonchli hamda taqqoslanadigan moliyaviy axborotni shakllantiradi.
Qo'llash murakkabligi	Hisob yuritish jarayoni nisbatan sodda.	Iqtisodiy va geologik baholashlarni amalga oshirishni talab etadi.
IFRS 6 talablari bilan uyg'unligi	Ayrim holatlarda ehtiyotkorlik bilan qo'llashni talab qiladi.	IFRS 6 standartida nazarda tutilgan qidiruv natijalarini hisobga olish tamoyillariga yaqin yondashuv hisoblanadi.

Muallif tahliliga ko'ra, geologiya-qidiruv xarajatlarini kapitallashtirish jarayonida uchta asosiy bosqichni hisobga olish zarur.

1. Qidiruv xarajatlarini dastlabki tan olish bosqichi. Ushbu bosqichda xarajatlarni geologik obyektlar va amalga oshirilayotgan loyihalar kesimida alohida hisobga olinishi lozim.

2. Iqtisodiy istiqbolni baholash bosqichi. Qidiruv natijalari, geologik ma'lumotlar, texnik imkoniyatlar hamda konni o'zlashtirish istiqbollari asosida xarajatlarni kapitallashtirish yoki ularni hisobot davri xarajatlari sifatida tan olish to'g'risida qaror qabul qilinishi zarur.

3. Moliyaviy hisobotda aks ettirish bosqichi. Kapitallashtirilgan qidiruv aktivlari muntazam ravishda qadrsizlanish nuqtayi nazaridan baholanib, ularning haqiqiy qiymati ta'minlanishi lozim [3].

Tadqiqot natijasida geologiya-qidiruv xarajatlarini kapitallashtirishning takomillashtirilgan mexanizmi taklif etiladi. Mazkur mexanizm “Successful Efforts” usuliga asoslanib, qidiruv obyektlarining iqtisodiy samaradorligini baholash, xarajatlarni maqsadli analitik hisobda yuritish hamda kapitallashtirish mezonlarini aniq belgilashni nazarda tutadi.

Taklif etilayotgan yondashuv doirasida quyidagilar tavsiya etiladi:

- qidiruv obyektlarini istiqbollilik darajasiga ko'ra tasniflash;
- kapitallashtiriladigan hamda hisobot davri xarajatlari sifatida tan olinadigan xarajatlarni aniq ajratish;
- qidiruv aktivlari bo'yicha alohida analitik hisob tizimini shakllantirish;
- MHXS (IFRS) 6 talablari asosida qadrsizlanishni baholash tartibini takomillashtirish [4], [3].

Shunday qilib, “Successful Efforts” usuli asosida shakllantirilgan mazkur mexanizm geologiya-qidiruv xarajatlarini ularning iqtisodiy mazmuniga muvofiq hisobga olish, aktivlarning haqiqiy qiymatini ishonchli aks ettirish hamda moliyaviy hisobot axborotlarining ishonchligini oshirish imkonini beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari asosida “Muvaffaqiyatli harakatlar” (Successful Efforts) usuli asosida geologiya-qidiruv xarajatlarini kapitallashtirish mexanizmini takomillashtirish masalalari o'rganildi hamda mazkur yondashuvning buxgalteriya hisobi va moliyaviy hisobot sifatini oshirishdagi ahamiyati asoslab berildi.

Tahlillar natijasida geologiya-qidiruv ishlariga sarflanadigan barcha xarajatlarni bir xil tartibda kapitallashtirish maqsadga muvofiq emasligi, aksincha, ularni qidiruv natijalari hamda kelgusida iqtisodiy naf keltirish ehtimoli

1 Халқаро ҳисоб амалиёти ва МХХС (IFRS) 6 талаблари асосида шакллантирилган.

asosida baholash zarurligi aniqlandi. Shu nuqtayi nazardan, "Successful Efforts" usuli xarajatlarning iqtisodiy mazmunini yanada haqqoniy aks ettirish, shuningdek, istiqbolli va samarasiz qidiruv obyektlarini aniq ajratish imkonini berishi asoslandi.

Tadqiqot doirasida geologiya-qidiruv xarajatlarini kapitalashtirishning asosiy mezonlari takomillashtirildi. Qidiruv aktivlarini baholashda geologik ma'lumotlar, texnik imkoniyatlar hamda iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlarini kompleks hisobga olishga asoslangan yondashuv taklif etildi. Shuningdek, xarajatlarning geologik obyektlar, loyihalar va qidiruv bosqichlari kesimida analitik hisobini tashkil etish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi.

Tadqiqot natijalarining amaliy ahamiyati shundan iboratki, taklif etilgan mexanizm geologiya-qidiruv tashkilotlarida hisob siyosatini takomillashtirish, qidiruv aktivlarining haqiqiy qiymatini ishonchli shakllantirish hamda moliyaviy hisobot axborotlarining ishonchligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Ishlab chiqilgan ilmiy-amaliy takliflardan MHXS (IFRS) 6 talablari hisobga olingan holda geologiya-qidiruv korxonalarida buxgalteriya hisobini tashkil etish, investitsiya loyihalarini baholash hamda qidiruv xarajatlaridan samarali foydalanish mexanizmlarini takomillashtirishda foydalanish mumkin.

Umuman olganda, "Successful Efforts" usuli asosida geologiya-qidiruv xarajatlarini hisobga olish mexanizmini takomillashtirish aktivlarning haqiqiy baholanishini ta'minlash, moliyaviy hisobotning shaffofligini oshirish hamda boshqaruv qarorlarining iqtisodiy jihatdan asoslanganligini kuchaytirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. International Accounting Standards Board. *Conceptual Framework for Financial Reporting*. – London: IFRS Foundation, 2018. – 88 p.
2. International Accounting Standards Board. *IAS 8 Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors*. – London: IFRS Foundation, 2024. – 28 p.
3. International Accounting Standards Board. *IAS 36 Impairment of Assets*. – London: IFRS Foundation, 2024. – 120 p.
4. International Financial Reporting Standards Foundation. *IFRS 6 Exploration for and Evaluation of Mineral Resources*. – London: IFRS Foundation, 2024. – 32 p.
5. Misund B., Osmundsen P., Asche F. Evidence on Valuation of Oil and Gas Exploration Assets // *Energy Economics*. – 2005. – Vol. 27, No. 2. – P. 343–360.
6. O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi. *Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarini joriy etish bo'yicha uslubiy tavsiyalar*. – Toshkent, 2022.
7. Qodirov A.A., Raximov M.Yu. *Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari asosida buxgalteriya hisobini takomillashtirish masalalari*: monografiya. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2021. – 240 b.
8. Schipper K. Principles-Based Accounting Standards // *Accounting Horizons*. – 2003. – Vol. 17, No. 1. – P. 61–72.
9. Sotvoldiyev A.S. *Buxgalteriya hisobi nazariyasi va xalqaro standartlar*: o'quv qo'llanma. – Toshkent: Fan va texnologiyalar, 2020. – 320 b.
10. Tsalavoutas I., Evans L. Transition to IFRS and Compliance with IFRS Requirements // *Journal of Accounting and Public Policy*. – 2010. – Vol. 29, No. 1. – P. 54–76.

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT

Ilmiy elektron jurnal

(MAXSUS SON)

Bosh muharriri: Mo'minov Baxodir Boltaevich

Bosh muharrir o'rinbosari: Nasimov Rashid

Muharrir: Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Musahhih: Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Dizayner: Egamberdiev Elyor

“Raqamli transformatsiya va sun'iy intellekt” jurnali 23.10.2020-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№1124 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

